

בנסכים פסולים שעלו על המזבח, דעת רבי שמעון שיש לחלק בין נסכים הבאים מחמת הזבח [שהזבח דורש עמו הבאת נסכים], שבזה הדין כרבי יהושע שאין המזבח מקדש את הנסכים אלא את הזבח בלבד, לבין נסכים הבאים בפני עצמן כגון שהתנדב נסכים בלבד, שבזה⁽⁸⁾ הדין כרבן גמליאל שאם עלו הנסכים על המזבח נתקדשו ולא ירדו:

רבי שמעון אומר: נסכים הבאים בפני עצמם, אם נפסלו ועלו על המזבח, הרי אלו לא ירדו. אבל נסכים הבאים עם הזבח, בין שהיה הזבח כשר והנסכים היו פסולים מצד עצמם כגון שיצאו חוץ לעזרה או נטמאו, ובין אם הנסכים כשירים והזבח פסול ופוסל עמו את הנסכים הבאים בגללו שבהיפסל הזבח בטלה מהם תורת הקרבה, ואפילו היו זה וזה הזבח והנסכים פסולים הזבח עצמו שעלה על המזבח לא ירד, והנסכים שעלו ירדו שאין המזבח מקדש פסולים, אלא את אלו הבאים בגלל אחרים, וטעמו של רבי שמעון מבואר בגמרא.

גמרא

שנינו במשנה: המזבח מקדש את הראוי לו.

ראויה לאישים שהרי היא מוקטרת כליל על אש המזבח, דינה שאם עלתה על המזבח שוב לא תרד אפילו אם היא פסולה, אף כל דבר שהוא ראוי לאישים, אם עלה על המזבח שוב לא ירד. ונתמעטו בזה דם פסול ונסכים פסולים שאינם ראויים לאישים.

רבן גמליאל אומר: לא רק דבר הראוי לאישים נכלל בדין זה, אלא כל דבר הראוי להינתן ולהיות למזבח ואפילו דם ונסכים, דינו שאם עלה לא ירד. ואין לך למעט במה שאמר רבי "המזבח מקדש את הראוי לו" אלא דבר שלא הוברר להיות חלק מזבח מעולם והיינו קומץ שלא קדש בכלי.

וטעמו של רבן גמליאל הוא, ממה שנאמר בפסוק זה "היא העולה על מוקדה על המזבח" וכך יש לדורשו: מה עולה שהיא ראויה למזבח בין בזריקת הדם ובין בהקטרתה, דינה שאם עלתה — לא תרד, אף כל דבר שהוא ראוי למזבח, אם עלתה לא תרד.

ומבאר המשנה: אין חילוק בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא לענין דין הדם והנסכים בלבד, שרבן גמליאל אומר, לא ירדו, ורבי יהושע אומר, ירדו וכפי שנתבאר.

שאינם ראויים למוקדה.8. וכן לגבי דם פסול דעת רבי שמעון כרבן גמליאל שאם עלה לא ירד, כן מבואר ברש"י [ואמנם ברש"י שלפנינו תיבת "ובדם" הוקפה אולם] במשנה לקמן [פד א] שמנתה את הנפסל בלינה בין אלו הפסולים שאם עלו לא ירדו, ופירש רש"י, הלן, בין דם בין אימורים, ומשנה זו בדעת רבי שמעון היא.

שאינם עלו לא ירדו.

ובצאן קדשים כתב ליישב שיטת רש"י, אמנם תיבת "היא" באה למעט, אלא שכך דרש רבי יהושע: "זאת תורת העולה", תורה אחת לכל העולין, ואפילו דם ונסכים בכלל, ועל כך באה תיבת "היא" למעט ולומר שדווקא הראוי למוקדה יהיה בהויתו, ומה שאין כן דם ונסכים